

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 99/2021**

De kunsthogescholen van het gesubsidieerd vrij onderwijs worden gediscrimineerd ten opzichte van de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap wat de financiering van hun werking betreft

De gesubsidieerde vrije kunsthogescholen ontvangen van de Franse Gemeenschap werkingstoelagen die, per student, overeenkomen met 40 % van het bedrag van de werkingsdotaties die de Franse Gemeenschap toekent aan haar eigen kunsthogescholen. De « École supérieure des Arts 'Saint-Luc de Liège' », die een gesubsidieerde vrije onderwijsinstelling is, is van mening dat zij wordt gediscrimineerd door dat verschil in financiering.

Het Hof oordeelt dat dit verschil in behandeling discriminerend is, aangezien de Franse Gemeenschap er geen redelijke verantwoording voor kan geven. Het Hof weigert de gevolgen te handhaven van artikel 32, § 2, zevende lid, van de Schoolpactwet, dat aan de oorsprong van de discriminatie ligt, vermits de Franse Gemeenschap niet aantoont dat de vaststelling van ongrondwettigheid voor haar onoverkomelijke financiële moeilijkheden zou kunnen veroorzaken en rekening houdend met het feit dat de Franse Gemeenschap, hoewel zij zich reeds lange tijd bewust was van het verschil in behandeling, niets heeft ondernomen om het te verhelpen.

1. Context van de zaak

De « École supérieure des Arts (ESA) 'Saint-Luc' » is een gesubsidieerde vrije kunsthogeschool. Zij is van mening dat zij wordt gediscrimineerd ten opzichte van de door de Franse Gemeenschap opgerichte kunsthogescholen, omdat de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen werkingstoelagen ontvangen die, per student, overeenkomen met 40 % van het bedrag van de werkingsdotaties die de Franse Gemeenschap aan haar eigen kunsthogescholen toekent.

Het Hof van Beroep te Luik heeft in deze zaak eerder al een prejudiciële vraag gesteld. Bij zijn arrest [nr. 30/2015](#) van 12 maart 2015 heeft het Hof geoordeeld dat die vraag geen antwoord behoeft omdat de begrotingsdecreten waarover aan het Hof een vraag was gesteld, niet aan de oorsprong liggen van het verschil in behandeling tussen de verschillende kunsthogescholen.

Het Hof van Beroep te Luik stelt dus aan het Hof een nieuwe prejudiciële vraag, ditmaal over artikel 32, § 2, zevende lid, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (de zogeheten « Schoolpactwet »), dat het bedrag vastlegt van de werkingstoelagen die aan de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen worden toegekend. Het Hof van Beroep vraagt aan het Hof of die bepaling bestaanbaar is met het beginsel van

gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) en met de vrijheid van onderwijs en het gelijkheidsbeginsel in die aangelegenheid (artikel 24 van de Grondwet).

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof herinnert eraan dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet elke discriminatie verbieden, ongeacht de oorsprong ervan. Dat beginsel geldt ook inzake onderwijs (artikel 24, § 4, van de Grondwet). De vrijheid van onderwijs, die wordt gewaarborgd bij artikel 24, § 1, van de Grondwet, veronderstelt overigens dat de inrichtende machten die niet rechtstreeks van de Gemeenschap afhangen, onder bepaalde voorwaarden aanspraak kunnen maken op subsidiëring.

Het Hof wijst erop dat de Franse Gemeenschap het verschil in behandeling tussen de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen en de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap met betrekking tot de financiering van hun werking niet betwist, noch dat het bedrag van de werkingstoelagen die per student worden toegekend aan de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen, in feite gelijk is aan ongeveer 40 % van het bedrag van de dotaties die aan de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap worden toegekend.

Het Hof merkt op dat uit een verklaring van de minister van Hoger Onderwijs blijkt dat het verschil in behandeling een erfenis uit het verleden is en dat een nieuwe verdeling van de bestaande middelen niet mogelijk zou zijn, zo niet zouden de scholen van de Franse Gemeenschap in gevaar worden gebracht. Volgens hem zouden enkel extra middelen het verschil in behandeling kunnen verhelpen. Overigens blijkt niet dat de Franse Gemeenschap sindsdien stappen heeft ondernomen om de financieringsregels voor de werking van de kunsthogescholen te herzien.

Het Hof brengt in herinnering dat een verschillende behandeling van de onderwijsinstellingen mogelijk is, op voorwaarde dat die gegrond is op verschillen die objectief zijn, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, en pertinent. In die context dient eveneens rekening te worden gehouden met de vrijheid van onderwijs en met het recht op onderwijs.

Het Hof oordeelt te dezen dat noch de bestaansreden van het verschil in behandeling tussen de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen en de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap, noch de orde van grootte van dat verschil kunnen worden afgeleid uit de parlementaire voorbereiding of uit de verantwoordingen die de Franse Gemeenschap in haar proceduristukken aanvoert.

Volgens het Hof toont de Franse Gemeenschap niet aan in welk opzicht een verplichting op haar rust om onderwijs in te richten « waar daaraan behoefte bestaat », in de aangelegenheid van het hoger kunstonderwijs, dat kosten met zich mee zou brengen die de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen niet zouden moeten maken, en zij identificeert geen opdracht van openbare dienst die een grotere financiële tegemoetkoming ten voordele van de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap zou verantwoorden. Het blijkt evenmin dat de financieringsmogelijkheden waarover de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen beschikken, naast hun subsidiëring, van dien aard zijn dat zij een dergelijke wanverhouding in de aan de verschillende kunsthogescholen toegekende middelen verantwoorden. In dat verband beklemtoont het Hof dat het doel dat de Franse Gemeenschap in haar proceduristukken aanvoerde, dat erin bestaat de toegankelijkheid van de hogere kunststudie voor zoveel mogelijk studenten te waarborgen en dat verantwoordt dat het inschrijvingsgeld zo laag mogelijk wordt gehouden, zowel geldt voor de studenten die zich in de kunsthogescholen van

de Franse Gemeenschap inschrijven, als voor die welke zich in de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen inschrijven.

Het Hof is van oordeel dat de omstandigheid dat het verschil in behandeling enkel betrekking heeft op een beperkt deel van de totale financiering van de gesubsidieerde vrije kunsthogescholen, namelijk ongeveer 6 %, niets afdoet aan die vaststelling. Bovendien hebben de bedragen waarvan sprake is, betrekking op verschillende jaren en zijn zij relatief belangrijk voor de betrokken kunsthogescholen. De inkomstenderving van de betrokken instellingen kan dus een niet te verwaarlozen invloed hebben op de werking en op de kwaliteit van het verstrekte onderwijs.

Het Hof besluit daaruit dat het verschil in behandeling niet redelijk verantwoord is.

Het Hof verwerpt het verzoek van de Franse Gemeenschap om de gevolgen van de in het geding zijnde bepaling te handhaven. Enerzijds toont die laatste niet aan dat de vaststelling van de ongrondwettigheid van de in het geding zijnde bepaling voor haar onoverkomelijke financiële moeilijkheden zou kunnen veroorzaken. Anderzijds heeft de Franse Gemeenschap, hoewel zij zich reeds lange tijd bewust is van het verschil in behandeling, niets ondernomen om het te verhelpen. De decreetgever heeft de mogelijkheid om de discriminatie bij de financiering van de onderwijsinstellingen te verhelpen door extra middelen toe te kennen aan de gediscrimineerde instellingen of door de bestaande middelen te herverdelen tussen de verschillende instellingen en hierbij, zo nodig, in overgangsmaatregelen te voorzien. Dat maakt het voor hem evenwel niet mogelijk om de discriminatie te laten voortbestaan, ten nadele van één enkele categorie van instellingen. Het Hof oordeelt dat het onder die voorwaarden strijdig zou zijn met de billijkheid om het verzoek tot handhaving van de gevolgen dat de Franse Gemeenschap formuleert, in te willigen.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel 32, § 2, zevende lid, van de Schoolpactwet, in zoverre het van toepassing is op de door de Franse Gemeenschap gesubsidieerde vrije kunsthogescholen, de artikelen 10, 11 en 24, §§ 1 en 4, van de Grondwet schendt.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)